

ACC. N:R M. 10834:1-10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Loanté Ståhle
Härad: N. Åsbo Adress: Bjärstorp, Perstorp
Socken: Perstorp Berättat av: olika personer
Uppteckningsår: 1948 Född år i

Spöckerier, fövölyskade och själspeiling.

Skriv endast på denna sida!

Spöken, hemmahörande i Perstorps
skn. ihågkomms vid sketskitet och efter.
i Perstorps by. Överst på "Häggallien" hade
legat en källare på den mark som numera
tillhör Ölderdomsbemmet. Själva källaren var
i aserod sedan länge men den s.k. "källarkalsen"
stod kvar med sina dörrstolpar, överstycke
och något av "byred," även rester av en dörr.
Detta befanns i själva stengärdesgården mot
och nära intill landsvägen. En liten grå gubbe,
med eller utan huvud, enligt olika versioner.
syntes ibland komma ut från källaren och
tyst och stillsamt smygga ut mot vägen; ju han
han beträff denna upplöstes spöksynen till
intet. Ofredade aldrig någon, såg ej ens ut
någon. — särskilt de gånger han ej hade huv-
udet med sig. Har an inte varit synligt alls
på många år.

i Bosarp by förekom ett bråkigt och 2
butter-samt spöke vid det s.k. bostället, en
skapnad av obestämt kön. När sinnet rann
på, slog spöket med käppar i väggarna, re-
fodas med bondkunden, slängde redskap
och andra yttre insatser i tining.

i Kjellstorps by. förekom länge ett dystert
och skräckinjagande spöke. Man såg
buntar som av kläder ligga kring husen
och glöda. Även en litte lita sig man ståen-
de på en gödselhög vid en utkusgavel.
sista fenomenet såväl ensamt, som i sam-
band med de glödande bytterna. Hänförde
sig till en svår gårdsbrand därstädes,
tidigt på 1800-talet, där flera personer
blevo innebrända.

i Åmot, intill landsvägen, nära Hyllstofta,
gränsa på Vedby skog / låg en talldunge, var-

från hördes bara jämmet vissa vätter.

Där hade man någon gång kittat ett litet
baru, lagt i löndom, dödat. Hördes
ända till långt in på 1900-talet.

i Ybbarp, nära in på stångörden där och
istill den nu befätlige bron över "fabriks-
kanalen" ligger en stor sten, "brustajnen".

Där hade en bröllopsskuts slagit raut
och bruden ljatat döden mot stenen ifråga.

Han varit sedan sedd av många, vid eller
sittande på stenen, i varma sommarvätter.

Själva har meddelaren också sett ljusa
kvinnoskepnader på denna sten, dessa voro
dock vid närmare granskning mycket verkli-
ga och naturtroga. Kanske fullt så förliga.

Där lär också en gäbbe gå och traska, men
har inte något signalement på honom.

Lär vara en gammal, sviken möllare.

Bekemåsa. En liten, krokig gammal Y
sögs ibland gå runt en torvgrav, letande
i dyra med en lång käpp. Eldslögor och
andra ljusfenomen förekommo också på
samma plats. En gammal dränkte sig där
också, men det var så sent som efter 1902,
då jag såg henne livslevande. Hon bodde
i en liten backstuga mitt emot och hade
på sin tid varit s. k. hölldam vid gäst-
givaregården, men var så bliven för gammal,
och därtill skräckinjagande ful. Spökerieras-
ber ha förekommit före hennes död.

Platsen var mellan nya och gamla gästgivar-
gårdarna. — I samma by, men längre österut,
i den s. k. Kungadalen, kunde man nattetid
se otroligt och generande sällskap med en
hund. Versionen gås är av senare datum
och tillkommit på skämt av känd person.

5
Töstarps hade ett liknande nattligt
spöksällskap att bjuda på. Detta tog dock
aldrig bestämd form, det hördes men syntes
ikke, man mest förnam dess när-gåendehet.
Det var tillkands när man nattetid kom
från Töstarps, över det s.k. "ryed" och
skulle mot Ebbarps. Man passerade
bron över Bäljane års obehindrat, men
så fort man kom genom en när-liggande
grind, där när-gången korsade vägen, så
var "sällskapet" med detta "något" så gott
som oundvikligt. För var spöket tryggligt,
i likhet med de flesta, det följde med en
bra bit in i "kavarna", och vek alltid av
vägen på viss bestämd plats varefter
det försvann.

Ebbarps by, tycks vara begåvat med
största antalet fasta spöken, ej mindre

än 7 till antalet, varav 2 absolut kvadlösa.
När man kommit från Blekensö över Ebbars-
bron och vidare c:a 20-30 mtr. kom spöket
från en källare t. v. sneddade över vägen
och försvarar i högra dimkulisser. Spöket,
särskilt de kvadlösa, ha stor förkärlek
för dimmiga kvällar och nätter. Detta var
ett uroligt spöke med snabb gång.

Längre uppåt vägen, vid den s. k. "gaden",
där det fanns en lång remsa allmännings-
jord ärsedd som "fädi-öft" och ställena
västerut som hade ögor i östra delen
av byn, kunde man rika västa kvadlösa
spöke, detta uroligt, och det hade inte
alls brötkom, gick långsamt, liksom dröjande,
ibland stannade det till, liksom för att
lyssna. En enda gång lär det ha gett
hörbart ljud ifrån s. g. det kvadrade
dovt och dämpat, di och di, samt-bickade

Nå° bondfruar som skulle på kvälls- 7.
kaffe hos en tredje, boende österut i
byn, blevo så bisstligt rödda, så de ble-
vo mest möllösa hela den kvällen, trots
de annars inte alls ledso talhänning-
ar, tvärtom. Detta förförliga hände 1911.
Spöket själukom in till mig dagen efter
och berättade. Det var en pigg gammal,
lång till växten, hon hade haft stor gr-
schal över huvudet. Gudet hör-rör-de
från en upphittad, gammal peppar-
kvarn av trä och det svaga blickan det
län ha varit undertryckt skratt.

Det gick en liten kör väg ned till "myren",
längst ned kantad av stora yviga eubuskar.
Där fick nattvandrande också sällskap med
"sigot" och många förskräcktes och tog till
bens värre. Meddelaren har själv rikat

at för detta där, och hajade till, just 8
göende och tänkande på spökehistorien.
Vill ej gå ännu närmare, ty spöken kan
som bekant, hämnas. Särskilt de levande.
Spöket är V. Bar betydligt otrevligare.
Det var en Stor-Svart Hund, som sär-
skilt ofredade hästskjutsar, som kom
utför västra "Tgestien", strax nedanför
den nu befintliga skolan, där hunden all-
deles särskilt ville få hästarna i sken
utåt allmänningen. Där låg ett par stora
stenar, varast genom en skenolycka
personer blivit ihjälslagna. ^{Hunden} (tycks
ha försunnit i bilarnas tidevarv.
På östra "Tgestien" fanns också rätt länge
ett hemskt spöke, som inga förspända
höstar kunde pressas förbi. Inte förrän
kusken gått av, sett "baktänges" genom kudd.

stolen, varefter kästarna icke kunde se
spöket längre, men jämsamt kasken. Det
var ett alldeles nakt bevingel som brukade
stå och posera vid en d.° belätnig
stötta. Här för länge sedan tröttnat och
syns ej mer till.

I "Harris-kovisaas" lilla hus. kunde en
längre tid inga människor bo. ty där upp-
trädde ett nattligt buller-spöke som var
auströttligt att föra odäsa. Till en början
höll det sig på vinden, men sedan denna
grundligt genomsökts och ingången dit
tillbomrats och spikats, höll det sig lik-
väl både där och nere i huset. Det visa-
de en alldeles exemplös fräckhet, slängde
stolar i kring, smällde med dörrarna kar-
vål de voro lösta och kaspade (den tidens
reglar) slog i väggar och i sänggavlar.

Sedan spöket fått rå om huset ensam¹⁰
en tid, tröttnade det och försann totalt.
Tvärbeton av den s.k. ängstugan, strax
utill en kusplats, där en gång en viss
asp ömkligen blev ihjälslagen vid ett
suppkalas i "Frekka-kraed", kunde nu
gon se en liten, liten gumma i väggro-
pen. Hon var knappt alskög, och bar all-
tid en ratig schal.

En fattare som blev ihjälstucken av sin
egna kumpauer uppe på krönet av "Tjes-
bakterien", och som fick ligga och begravas
"ögill" — myndigheterna gjorde ejens rann-
sakning — har egen domligt nog aldrig spökat.
Ej heller den sued. som i egenskap av "säl-
spilling" begravs av Öby körsdrackare i
Ebbars utmark. Detta senare antagligen därför
att ^{han}myllades mer mitt i rögningen mellan två
socknar, ett gammalt gott medel att förvitta
gengångare med.